

Кафедри “Технічна електрохімія” – 75 років

[Професор М. Сахненко]

#19 от 31.08.2005

У вересні 2005 року кафедрі технічної електрохімії виповнюється 75 років. Вона була заснована в 1930 році в Харківському хіміко-технологічному інституті, який в 1950 році увійшов до складу політехнічного, теперішнього Національного технічного університету “Харківській політехнічний інститут”. З 1933 по 1959 рік кафедру очолював професор А.М. Сисоєв – талановитий вчений-електрохімік, фахівець з проблем гальванотехніки та електрохімії розплавів. З 1959 по 1982 рік кафедрою керував професор Ф.К. Андрющенко – видатний вчений, організатор електрохімічної освіти та науки, він вніс значний вклад у розбудову кафедри та політехнічного інституту в цілому. В різні роки він працював проректором з адміністративної та наукової роботи, деканом факультету ТНР. Під його керівництвом професорсько-викладацький та науковий склад збільшився з 10 до 45 працівників. План прийому студентів на електрохімічну спеціальність в цей період зріс з 25 до 100 осіб. Під керівництвом професорів Ф.К. Андрющенка, Н.А. Марченко, В.В. Орехової, доцента М.Г. Попової та інших викладачів в 1975–80 роках були розроблені принципово нові навчальні плани, які включали дисципліни фундаментального циклу, обчислювальну техніку та моделювання. Професійна підготовка включала нові дисципліни – моделювання в електрохімії, анодні процеси, функціональні покриття. В цей період кафедра вела великий об’єм наукової роботи, який в 1982 році складав майже 300 тис крб. на рік. Під науковим керівництвом професора Ф.К. Андрющенка була розроблена технологія виробництва негативної маси залізо-нікелевих лужних акумуляторів, запроваджена на акумуляторних заводах СРСР. Професори Ф.К. Андрющенко, Н.А. Марченко, В.В. Орехова та доцент Г.Я. Якименко керували важливими проектами з розробки нових полілігандних електролітів для гальваностегії, професор Б.І. Байрачний, доценти Л.В. Ляшок, В.П. Гомозов, Т.П. Ярошок брали участь у розробці технологічних процесів в хімічних джерелах струму та оксидних напівпровідникових конденсаторах. У цей час на кафедрі функціонувала галузева лабораторія Мінелектронпропрому та проблемна бюджетна наукова група.

З 1983 року кафедрою завідує професор Б.І. Байрачний. У 1983–90 роках колектив кафедри технічної електрохімії збільшився до 55 співробітників. Навчальний процес проводили 12 викладачів (3 професори, д. т. н. та 9 доцентів, к. т. н.). Випуск фахівців в цей час стабілізувався і становив 75 чоловік на рік. Об’єм наукових досліджень в 1985–90 роки виріс до 500 тис крб.

Викладачами та науковими працівниками кафедри науково обґрунтовані та розроблені новітні прогресивні технологічні процеси та електроліти в гальваностегії, виробництві сучасних джерел струму та оксиднонапівпровідникових конденсаторів, корозійного захисту металів. У цих дослідженнях брали активну участь всі викладачі та науковці кафедри на чолі з професорами Б.І. Байрачним, В.В. Ореховою, А.К. Горбачовим, М.Д. Сахненком, Г.Я. Якименком. У цей період було видано 4 навчальних посібники, 3 монографії, велику кількість

патентів, статей. Останні 15 років навчальна та наукова діяльність кафедри була спрямована на підготовку фахівців-електрохіміків та виконання науково-дослідних робіт для розбудови промислового комплексу України.

Сьогодні кафедра має в своєму складі 3 професорів, д. т. н., 6 доцентів, к. т. н., 3 наукових працівників, к. т. н. Успішно функціонує докторантура, аспірантура, спеціалізована рада із захисту кандидатських та докторських дисертацій. У 2005 році планується до захисту докторська дисертація доцента Г.Г. Тульського та вступ до докторантури доцента М.В. Вєдь. У 2001–2005 роках викладачами кафедри проф. А.К. Горбачовим, проф. Г.Я. Якименком, В.М. Артеменко видано 2 частини підручника “Технічна електрохімія” за редакцією професора Б.І. Байрачного, навчальний посібник М.Д. Сахненка, М.В. Вєдь, Т.П. Ярошок “Основи теорії корозії та захисту металів”.

За 75 років успішної діяльності кафедрою підготовлено майже 2700 спеціалістів, 5 докторів та 40 кандидатів технічних наук. Підготовка інженерних кадрів проводиться у відповідності з 4 рівнями акредитації за 2-ступеневими навчальними планами. На старших курсах 30 % дипломних робіт виконується за науковою тематикою кафедри.

Наукова діяльність кафедри координується національними програмами Міністерства освіти і науки, координаційним планом між Україною та республікою Індія. Викладачі кафедри професор М.Д. Сахненко та доцент О.П. Поспелов беруть участь у виконанні міжнародних проектів НТЦУ.

Кафедра технічної електрохімії має авторитет серед хімічних кафедр України, наукових закладів Національної академії наук України. Професори Б.І. Байрачний та М.Д. Сахненко входять до складу галузевих академій, експертних наукових рад з проблем електрохімії. Завідуючий кафедри, професор Б.І. Байрачний з 2000 року є членом експертної ради ВАК України, наукової ради НАНУ з проблеми “Електрохімія”, входить до складу експертної ради МОН України в галузі “Хімія”.

У вересні 2005 року колектив кафедри проводить IV Український з'їзд з електрохімії за участю 250 представників навчальних та наукових закладів України, Росії, Польщі та Молдови. А попереду нові завдання – затвердження акредитації нової спеціальності “Хімічна технологія рідкісних розсіяних елементів та матеріалів на їх основі”, фахівці з якої користуються великим попитом у різних галузях промисловості (енергетиці, ювелірній, хімічній, радіотехнічній та інших); організація постійнодіючого науково-технічного семінару “Наука і промисловість: новітні технології технічної електрохімії”; робота над трьома завершальними частинами підручника “Технічна електрохімія” (який вже став в Україні бестселером); розвиток міжнародних зв'язків з науковими установами Польщі, Угорщини, Великобританії, Росії та багато іншого.

Свій 75-річний ювілей кафедра технічної електрохімії зустрічає вагомими досягненнями в галузі сучасної електрохімічної науки та прогресивних технологій, справі підготовки і виховання нової генерації фахівців.